

[Kjær Rasmussen.]

glæde af efterretningstjenesten, NATO eller den danske befolkning. Der var politisk usikkerhed om, hvorvidt man skal sætte hensynet til efterretningstjenestens effektivitet eller hensynet til de grundlovssikrede frihedsrettigheder i første række. Der var politisk uenighed om, hvorvidt der skulle undersøges noget om Kejsergade eller ej. Og endelig havde folketinget sagen på dagsordenen.

Det var sådanne ting, vi diskuterede i samlingen 1969-70. Midt i alt dette tager ombudsmanden så Kejsergadesagen op af egen drift. Mon det egentlig er set før, at ombudsmanden har taget en sag op, som folketinget havde til behandling? Hvis ikke, så skete det i hvert fald den 10. december 1969.

Vi kan stadig ikke begribe, at ombudsmandens fremgangsmåde kan være i overensstemmelse med ombudsmandslovens formålsparagraf, der bl. a. siger, at ombudsmanden

„har indseende med statens civile og militære forvaltning.“

Læg mærke til, at der står „forvaltning“. Der står intet om, at ombudsmanden kan blande sig i sager, som diskuteres på politisk plan. Så vidt vi kan læse loven og profeterne — og en af de sidste er blandt andre i Karnovs Lovsamling hr. professor, dr. jur. Stephan Hurwitz — så har ombudsmanden ved sin handling spillet med i det politisk-taktiske spil, og af samme årsag må vi stemme imod det foreliggende forslag.

Denne vor afstandtagen skal ikke tages som nogen afstandtagen fra ombudsmandsinstitutionen i almindelighed, men vor stillingtagen skal tages som udtryk for en afstandtagen fra en bestemt fremgangsmåde i en bestemt sag.

Ib Thyregod: Som det vil være almindeligt bekendt, er forholdet det, at ombudsmanden i tidens løb har taget en række sager op på eget initiativ, og der foreligger ikke nogen begrænsninger herfor af den karakter, som hr. Kjær Rasmussen omtaler.

Specielt var det hr. Kjær Rasmussens opfattelse, at når en sag blev diskuteret på politisk plan, så var det udelukket for ombudsmanden at tage sagen op. Nu er forholdet det, at det, som ombudsmanden ikke

kan tage stilling til, er de rent politiske spørgsmål; det fremgår udtrykkeligt af hans egen redegørelse netop i denne sag. At et spørgsmål eventuelt har været rejst i folketinget under en eller anden form, kan selvfølgelig ikke forhindre ombudsmanden i at tage sagen op.

Hertil kommer, at den debat, som vi havde vedrørende Kejsergadecentralen, og som gav anledning til nedsættelse af folketingsudvalget, fandt sted efter, at ombudsmanden havde afgivet sin redegørelse. Sagen havde ikke i egentligste forstand været på dagsordenen tidligere, og det var denne debat, der gav anledning til nedsættelse af dette folketingsudvalg.

Det afgørende synspunkt må efter min opfattelse være dette, at ombudsmanden naturligvis ikke kan undersøge rent politiske spørgsmål, som han selv fremhæver det, men det forhold, at et spørgsmål har været omtalt i folketinget under en eller anden form, kan ikke medføre, at ombudsmanden ikke kan tage spørgsmålet op.

Jeg skal herefter også på dette punkt sige, at der ikke kan være anledning til kritik af ombudsmandens optræden i sagen.

Kjær Rasmussen: Jeg må stadig væk minde hr. Ib Thyregod om, at professor Hurwitz selv siger i sin fodnote, at der er to vilkår, hvorunder han kan tage en sag op af egen drift, og det er, hvis en sag er indgivet for sent, eller hvis den er angivet anonymt. Det står der højt og tydeligt.

I øvrigt tror jeg, efter at jeg nu har hørt hr. Ib Thyregod, at det alligevel er nødvendigt at trække nogle linjer op fra sidste efterår. Vi havde den 20. november 1969 herinde en forespørgselsdebat foranlediget af mit parti. Debatten gik mest på muligheden af, at folketinget havde kontrol med efterretningsvæsenet. Den 3. december 1969 stillede hr. Gert Petersen et spørgsmål til statsministeren, hvori hr. Gert Petersen spurgte, om regeringen ville foranledige, at en uvildig kommission blev nedsat. Statsministeren svarer, at det er kommet ham for øre, at ombudsmanden overvejer en undersøgelse af sagen. Den 4. december 1969 udtaler ombudsmanden så, at justitsministeren har henvendt sig til ham om sagen, men at ombudsmanden havde svaret, at han ville finde det principielt forkert, dersom regerin-